

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **STOMACARE s.r.o.**, IČ 02485249, se sídlem Kouřimská 2368/4, Praha 3, zast. Mgr. Kateřinou Rosou, advokátkou, se sídlem K Parku 259, Předboj, proti žalovanému: **Celní úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Washingtonova 7, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 7. 2024, č. j. 698553/2024-510000-42, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2024, č. j. 11 Af 17/2024-8,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 7. 2024, č. j. 698553/2024-510000-42, rozhodl podle § 170 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), o zřízení zástavního práva k majetku právnické osoby C.C.Leasing s.r.o., a to k zajištění neuhrazeného peněžitého plnění ve výši 24.549.161 Kč.

[2] Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) usnesením ze dne 23. 10. 2024, č. j. 11 Af 17/2024-8, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. pro nevyčerpání opravných prostředků ve správním řízení.

[3] Městský soud konstatoval, že ve věci rozhodoval správní orgán I. stupně. Proti takovému rozhodnutí je přípustné podat odvolání. Žalobkyně se o rozhodnutí dozvěděla dne 13. 8. 2024, kdy byla do její datové schránky doručena informace o vyznačení plomby na

nemovitých věcech. Týž den jí bylo doručeno i oznámení katastrálního úřadu o zahájení vkladového řízení na základě vydání rozhodnutí žalovaného. Městský soud proto uzavřel, že žalobkyně se o vydání rozhodnutí žalovaného dozvěděla ve třicetidenní lhůtě pro podání odvolání, takže jí nic nebránilo tak učinit. Žalobkyně nevyčerpala řádné opravné prostředky ve správním řízení, žaloba je tudíž nepřijatelná.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti tomuto usnesení městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) zákona s. ř. s.

[5] Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že již v žalobě tvrdila existenci aktivní žalobní legitimace podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Přestože nebyla účastníkem řízení, rozhodnutí žalovaného zasáhlo přímo do jejích vlastnických práv. K tomu stěžovatelka odkázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že žalobní legitimace není podmíněna účastenstvím ve správním řízení, pokud rozhodnutí zasahuje do právní sféry žalobce. Soudní ochrana nemůže být stěžovatelce odepřena na základě faktu, že nebyla účastníkem správního řízení. Žaloba proto byla nejenom přípustná, ale také důvodná. S touto žalobní argumentací se městský soud nevypořádal, namísto toho žalobu odmítl, protože stěžovatelka nepodala opravný prostředek proti rozhodnutí žalovaného. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka nebyla účastníkem řízení, však nebyla ani legitimovaná podat odvolání proti rozhodnutí žalovaného.

[6] S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[7] Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popsal průběh řízení u katastrálního úřadu i daňového řízení a na závěr konstatoval, že zajišťovací úkony byly vždy směřovány k daňovému dlužníkovi, přičemž stěžovatelka do daňového řízení vstoupila z vlastní iniciativy na základě podané žaloby, nikoliv rozhodnutí žalovaného. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

[8] V replice stěžovatelka uvedla, že žalovaný zlehčuje zásah do jejích práv, ten nicméně trvá. Stěžovatelka vlastní předmětné nemovitosti od 8. 7. 2024, přičemž v době vydání rozhodnutí žalovaného již byla na příslušném listu vlastnictví vyznačena plomba svědčící o probíhajícím vkladovém řízení. Této skutečnosti si musel být žalovaný vědom. Příslušný katastrální úřad návrh na vklad zástavního práva zamítl rozhodnutím ze dne 15. 10. 2024, č. j. V-6331/2024-505-10, přičemž účastníky řízení poučil o možnosti podat odvolání podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Na listu vlastnictví je stále vyznačena plomba v důsledku vkladového řízení vedeného u katastrálního úřadu. Stěžovatelka je i nadále dotčena na svých právech, neboť s nemovitostmi nemůže disponovat. Rozhodnutí žalovaného zrušeno nebylo, stěžovatelce proto nezbývalo než podat žalobu u městského soudu.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední

pokračování

povinnosti. Stěžovatelka odkázala na ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle něhož *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.*

[10] Podstatou projednávané věci je otázka, zda byla stěžovatelka v postavení, aby mohla podat řádný opravný prostředek proti rozhodnutí žalovaného.

[11] Správní soudnictví je vystavěno na zásadě subsidiarity soudního přezkumu vyjádřené v ustanovení § 5 s. ř. s., podle něhož *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon.* Proto je podle § 68 písm. a) s. ř. s. žaloba proti rozhodnutí správního orgánu nepřipustná, *nevycherpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.* Soud takovou žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítne.

[12] Rozhodnutí žalovaného bylo vydáno podle § 170 odst. 1 daňového řádu. Ze spisového materiálu vyplývá, že ke dni podání návrhu na vklad zástavního práva (13. 8. 2024) nebyl povinný daňový subjekt (společnost C.C.Leasing s.r.o.), proti kterému rozhodnutí směřuje, vlastníkem předmětu zástavního práva. Tím byla stěžovatelka, přičemž zápis jejího vlastnického práva do katastru nemovitostí byl proveden dne 1. 8. 2024, a to zpětně s účinností ke dni podání návrhu na vklad ze dne 8. 7. 2024. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka s vkladem zástavního práva nesouhlasila, Katastrální úřad pro Liberecký kraj, Katastrální pracoviště Liberec, rozhodnutím ze dne 15. 10. 2024, č.j. V-6331/2024-505-10, tento návrh zamítl. Protože na předmětných nemovitých věcech byla kvůli probíhajícímu vkladovému řízení vyznačena plomba, stěžovatelka nemohla s nemovitými věcmi fakticky disponovat. Domnívá se proto, že bylo neoprávněně zasaženo do jejího vlastnického práva, z čehož dovozuje svoji aktivní žalobní legitimaci ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka zároveň namítá, že nemohla podat odvolání proti rozhodnutí žalovaného, neboť nebyla formálně účastníkem daňového řízení.

[13] Nejvyšší správní soud v minulosti dovodil, že ve správním řízení je třeba posuzovat účastenství materiálně, tedy podle toho, kdo skutečně naplnil zákonnou definici a mohl být dotčen ve své právní sféře vydaným rozhodnutím, nikoli formálně podle toho, s kým správní orgán jako s účastníkem jednal (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 61/2010-98, bod [13] a tam citovanou judikaturu). Povinnost vyčerpat opravné prostředky před podáním žaloby proti správnímu rozhodnutí proto má i opomenutý účastník správního řízení, s nímž správní orgán během správního řízení protiprávně nejednal jako s účastníkem, i když podle § 27 zákona č. 500/2004, správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podmínky účastenství splňoval (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2020, č. j. 9 As 290/2018-26, nebo ze dne 24. 7. 2007, č. j. 6 As 10/2007-75). Závěry této judikatury lze přitom přiměřeně použít i ve vztahu k ustanovení § 101 odst. 3 daňového řádu, podle něhož *příjemcem rozhodnutí je ten, komu je rozhodnutím ukládána povinnost nebo přiznáváno právo anebo prohlášeno právo nebo povinnost stanovená zákonem.*

[14] Jak již bylo uvedeno výše, rozhodnutí žalovaného o zřízení zástavního práva k majetku daňového subjektu C.C. Leasing s.r.o. k zajištění jím neuhrazeného peněžitého plnění bylo

vydáno podle § 170 odst. 1 daňového řádu. Správce daně přitom může rozhodnout o zřízení zástavního práva také k majetku vlastníka odlišného od daňového subjektu, jehož nedoplatek je zajišťován, a to na základě předchozího písemného souhlasu vlastníka s úředně ověřeným podpisem, jak vyplývá z odstavce třetího téhož zákonného ustanovení. Navíc zápis stěžovatelčina vlastnického práva k předmětným nemovitostem do katastru nemovitostí byl proveden dne 1. 8. 2024 se zpětnou účinností ke dni 8. 7. 2024, kdy byl podán návrh na vklad. Za této situace se stěžovatelka *de iure* již před vydáním rozhodnutí ze dne 25. 7. 2024, č. j. 698553/2024-510000-42, a *de facto* sedmý den po jeho vydání stala ve smyslu § 101 odst. 3 daňového řádu jeho příjemkyní, neboť zřízením zástavního práva k jejím nemovitostem jí nepochybně byla uložena povinnost strpět omezení svého vlastnického práva. Proto jako příjemkyně rozhodnutí se mohla odvolat proti uvedenému rozhodnutí žalovaného ve třicetidenní lhůtě, jejíž počátek byl určen dnem 13. 8. 2024, kdy se o jeho obsahu dozvěděla tím, že jí katastrální úřad doručil oznámení o zahájení vkladového řízení a informaci o vyznačení plomby na základě rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva (§ 109 odst. 1 a 4 daňového řádu). Jelikož však stěžovatelka řádný opravný prostředek v daňovém řízení nevyčerpala před podáním žaloby, je nutné ji považovat za nepřipustnou.

[15] Lze tedy konstatovat, že městský soud nepochybil, když žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. Proto není naplněn důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, a proto jí nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2025

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu